

INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU

**ENCYKLOPEDIA
WIEDZY
O
ŚLĄSKU**

pod redakcją Janusza Kroszela

JAN KOPIEC

**Dzieje Kościoła katolickiego
na Śląsku Opolskim**

INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU

OPOLE 1991

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	7
Rozdział I. Kościół na Śląsku Opolskim w epoce piastowskiej .	14
Najstarsze ślady chrześcijaństwa — 14, Chrześcijaństwo na Śląsku w państwie Piastów — 16, Stabilizacja stosunków kościelnych — 17, Rozwój sieci parafialnej — 17, Znaczenie kolonizacji dla rozwoju parafii — 18, Budowa kościołów — 19, Dekanaty — 22, Archidiakonat opolski — 23, Kapituły — 25, Życie zakonne — 27, Zakony żeńskie — 30, Szkolnictwo — 30, Szpitale i opieka społeczna — 31, Księstwo biskupie w Nysie — 31, Życie religijne wiernych — 33, Święci — 35, Trudności w pracy Kościoła — 38, Bilans epoki piastowskiej — 40.	
Rozdział II. Kościół na Śląsku Opolskim w epoce habsburskiej .	41
Zmiana panowania politycznego — 41, Reformacja — 42, Reformacja na Śląsku — 42, Skutki reformacji na Śląsku Opolskim — 46, Kontrreformacja — 47, Reforma katolicka — 49, Odnowa Kościoła na Śląsku — 49, Odnowa struktury terytorialnej Kościoła — 51, Kościoły — 51, Duchowieństwo parafialne — 53, Szkolnictwo parafialne — 53, Szpitalnictwo parafialne — 54, Zakony — 54, Życie religijno-obyczajowe wiernych — 57, Bractwa — 59, Ruch pielgrzymkowy — 59, Święci — 61, Bilans epoki habsburskiej — 62.	
Rozdział III. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w warunkach państwa pruskiego i niemieckiego	64
Wojny śląskie — 64, Stanowisko Prus wobec Kościoła katolickiego — 65, Kolonizacja fryderycjańska — 67, Zmiany w charakterze gospodarczym Górnego Śląska — 68, Zmiany w szkolnictwie i opiece społecznej — 69, Zmiany w organizacji kościelnej — 71, Pierwsze oznaki odrodzenia narodowego i religijnego — 74, Wpływ	

uprzemysłowienia na życie religijne — 75, Działalność duchowieństwa — 80, Okres kulturkampfu — 84, Życie religijne przełomu XIX i XX w. — 85, Następstwa I wojny światowej i plebiscytu — 88, Kościół katolicki na Opolszczyźnie w latach 1922—1945 — 90, Bilans czasów pruskich i niemieckich — 94.

Rozdział IV. Kościół katolicki na Śląsku Opolskim po 1945 roku . 96

Na drodze do samodzielności kościelnej — 96, Zmiana sytuacji politycznej w 1945 r. — 104, Zmiany ludnościowe — 105, Zmiany ustrojowe — 106, Rządcy kościelni Opolszczyzny i biskupi opolscy — 109, Biskupi pomocniczy — 117, Budowa struktury administracji kościelnej — 122, Struktura terytorialna diecezji opolskiej — 125, Duchowieństwo diecezjalne — 126, Wyższe Seminarium Duchowne — 128, Sąd Duchowny — 132, Wydawnictwo diecezjalne — 133, Inne instytucje diecezjalne — 135, Życie zakonne — 137, Duszpasterstwo — 138, Działalność charytatywna — 140, Rola sanktuarium na Górze Św. Anny — 141, Zaangażowanie ludzi świeckich — 143, Szczególne uroczystości religijne na Śląsku Opolskim po 1945 r. — 145.

Zamiast zakończenia	149
Ważniejsza literatura	152
Spis ilustracji	154
Streszczenia obcojęzyczne	156